

POSTANOWIENIE

16 czerwca 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marcin Łochowski

na posiedzeniu niejawnym 16 czerwca 2026 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa I.K., M.K. i A.K.
przeciwko Bank spółce akcyjnej w W.
o zapłatę i ustalenie,
na skutek skargi kasacyjnej Bank spółki akcyjnej w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z 3 czerwca 2025 r., VI ACa 295/23,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od Bank spółki akcyjnej w W. na rzecz I.K., M.K. i A.K. po 1800 złotych kosztów postępowania kasacyjnego z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia niniejszego postanowienia Bank spółce akcyjnej w W. do dnia zapłaty.**

UZASADNIENIE

Pozwany Bank S.A. w W. [...] wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 3 czerwca 2025 r., zaskarżając ten wyrok w całości, wnosząc o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, gdyż Sąd Apelacyjny naruszył art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 5 i 6 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego, o Rzeczniku Finansowym i o Funduszu Edukacji Finansowej przez ich niewłaściwe zastosowanie skutkujące bezpodstawnym przyjęciem, że Sąd pierwszej instancji prawidłowo zasądził ustawowe odsetki za opóźnienie.

Skarżący powołał się również na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne:

1) Czy właściwym jest zastosowanie tzw. teorii dwóch kondykcji czy teorii salda, w szczególności w kontekście najnowszego orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie C-396/24, które nakazuje stosowanie teorii salda – co pozostaje w sprzeczności z dominującą linią orzeczniczą sądów krajowych?

2) Czy zasadnym [jest] uwzględnienie roszczenia odsetkowego od kwot wyrażonych w walucie CHF, podczas gdy z istoty swej odsetki ustawowe za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego pełnią funkcję waloryzacyjną, a w przypadku świadczeń w walucie obcej funkcję waloryzacyjną, a w przypadku świadczeń w walucie obcej funkcję waloryzacyjną odsetek spełnia już samo wyrażenie świadczenia w walucie CHF?

3) Czy sąd orzekający może zastąpić postanowienie abuzywne, kursem rynkowym (obiektywnym kursem średnim NBP) lub zastosować przepis dyspozytywny z art. 358 § 2 k.c., z uwagi na fakt, iż przepis ten stanowi normę prawną, która może znaleźć zastosowanie w sprawie, a sąd winien podjąć wszelkie działania prowadzące do przywrócenia równowagi kontraktowej stron?

4) Czy dopuszczalne i skuteczne jest podniesienie przez pozwanego nieuznającego powództwa w zakresie roszczenia o ustalenie nieistnienia umowy kredytu indeksowanego – w ramach kaskadowej linii brony – zarzutu potrącenia swojej wierzytelności na wypadek ustalenia nieistnienia stosunku prawnego z powodu nieważności całej umowy kredytu przez sąd badający sprawę, w tym w szczególności przy uwzględnieniu zagadnienia czy zgłoszony w toku sprawy

procesowy zarzut potrącenia – oparty o dyspozycję art 203¹ k.p.c. – wywiera jednocześnie skutki o charakterze materialnoprawnym i procesowym bez konieczności składania jakiegokolwiek dodatkowego oświadczenia o potrąceniu o charakterze materialnoprawnym, a także zagadnienia odnoszącego się do momentu postawienia w stan wymagalności roszczenia restytucyjnego pozwanego banku (o zwrot wypłaconego kapitału) istniejącego względem powoda, stanowiącego podstawę zgłaszanego zarzutu potrącenia, wynikającego z ustalenia nieistnienia stosunku prawnego z powodu nieważności całej umowy kredytu, przy uwzględnieniu tzw. teorii bezskuteczności zawieszanej, o której mowa w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 7 maja 2021 r., III CZP 6/21.

W odpowiedzi na skargę powodowie wniesli o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, jeżeli zaskarżone nią orzeczenie zapadło wskutek oczywistego naruszenia prawa, zaś oczywiste naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurydycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji. Skarżący powinien wykazać kwalifikowaną postać naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, widoczną *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej. Ma to być przy tym zasadność łatwo dostrzegalna już nawet przy pobieżnej lekturze skargi.

Skarżący nie wykazał, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przede wszystkim nie może być skuteczny zabieg, sprowadzający się do powielenia treści zarzutu podniesionego w ramach podstawy kasacyjnych (s. 4 skargi kasacyjnej), w ramach uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania (s. 5 skargi kasacyjnej). Są to przecież dwa odrębne elementy konstrukcyjne skargi kasacyjnej. Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet

oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Ponadto, kwestia wymagalności roszczeń obu stron umowy kredytu w przypadku, gdy ze względu na niedozwolone postanowienia umowa ta jest niewiążąca (nieważna), była przedmiotem obszernych i wyczerpujących rozważań Sądu Najwyższego w uchwale składu całej Izby Cywilnej z 5 kwietnia 2024 r., III CZP 25/22 (OSNC 2024, nr 12, poz. 118), do której uzasadnienia należy odesłać w celu uniknięcia zbędnych powtórzeń.

Z kolei istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Zagadnienie prawne powinno umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu.

W zakresie pierwszego istotnego zagadnienia prawnego poruszonego w skardze należy wskazać, że jeżeli w wykonaniu umowy kredytu, która nie wiąże z powodu niedozwolonego charakteru jej postanowień, bank wypłacił kredytobiorcy całość lub część kwoty kredytu, a kredytobiorca dokonywał spłat kredytu, powstają samodzielne roszczenia o zwrot nienależnego świadczenia na rzecz każdej ze stron (uchwała składu całej Izby Cywilnej SN z 25 kwietnia 2024 r., III CZP 25/22).

Powyższego nie zmienia wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 19 czerwca 2025 r., C-396/24, Lubreczlik, powołany przez skarżącego, w którym wskazano, że artykuł 7 ust. 1 dyrektywy 93/13 należy interpretować w ten sposób, iż stoi on na przeszkodzie orzecznictwu krajowemu, zgodnie z którym w przypadku gdy warunek umowy kredytu uznany za nieuczciwy prowadzi do nieważności tej umowy, przedsiębiorca ma prawo żądać od konsumenta zwrotu całej nominalnej kwoty udzielonego kredytu, niezależnie od kwoty spłat dokonanych przez konsumenta w wykonaniu tej umowy i niezależnie od pozostałej do spłaty kwoty. Wyrok ten odnosi się bowiem do żądań przedsiębiorcy (banku), a nie konsumenta.

Należy podzielić stanowisko wyrażone w wyroku Sądu Najwyższego z 5 września 2025 r., II CSKP 550/24, że wydanie przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wyroku z 19 czerwca 2025 r., C-396/24, Lubreczlik, nie mogło

mieć bezpośredniego wpływu na związanie Sądu Najwyższego uchwaloną zasadą prawną. Dokonana przez Trybunał wykładnia przepisów dyrektywy ma to znaczenie, że przy stosowaniu przepisów prawa polskiego sąd jest zobowiązany tak je interpretować, aby osiągnąć zgodność z dyrektywą w rozumieniu, jakie prezentuje Trybunał. Obowiązek ten jest jednak ograniczony przez ogólne zasady wykładni prawa i nie może służyć za podstawę dla dokonywania wykładni prawa krajowego *contra legem*. Nie zaistniała przy tym, potrzeba rozważenia zasadności odstąpienia od uchwalonej przez skład całej Izby Cywilnej Sądu Najwyższego 25 kwietnia 2024 r., III CZP 25/22, zasady prawnej, gdyż zastosowanie teorii dwóch kondykcji na korzyść konsumenta nie stoi w sprzeczności z art. 7 ust. 1 dyrektywy 93/13, przy uwzględnieniu jego interpretacji przyjętej w wyroku z 19 czerwca 2025 r., C-396/24, *Lubreczlik*.

Ponadto, konsekwencje przyjęcia w okolicznościach sprawy teorii dwóch kondykcji są zgodne z wolą konsumenta i dla niego korzystne. Nie sposób nie zauważyć, że odmiennie kształtowała się sytuacja procesowa w sprawie, która była podstawą do wydania powyższego wyroku Trybunału. Z tego względu stanowisko zajęte w wyroku z 19 czerwca 2025 r., C-396/24, *Lubreczlik*, nie może być rozciągane na każdy spór między konsumentem a bankiem powstały na tle umowy kredytu. W istocie jego znaczenie jest ograniczone jedynie do specyficznej sytuacji, w której bank dochodzi od konsumenta roszczeń spełnionych na podstawie nieważnej umowy kredytu.

Odnosząc się do drugiego zagadnienia prawnego należy wskazać, że art. 481 § 1 i 2 k.c. dotyczy wszystkich świadczeń pieniężnych, w tym także wyrażonych w walucie obcej. W przypadku opóźnienia w spełnieniu świadczenia pieniężnego powstaje roszczenie o zapłatę odsetek ustawowych za opóźnienie. W związku z tym w każdym przypadku należy stosować stawkę określoną w art. 481 § 2 k.c., gdyż przepisy nie przewidują odmiennej stawki w odniesieniu do waluty obcej (zob. np. postanowienie SN z 25 listopada 2025 r., I CSK 1771/25).

W zakresie trzeciego zagadnienia prawnego poruszonego w skardze Sąd Najwyższy również odsyła do uchwały składu całej Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z 25 kwietnia 2024 r., III CZP 25/22, przypominając, że według art. 87

§ 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym uchwała składu całej izby, z chwilą jej podjęcia, uzyskuje moc zasady prawnej, co oznacza, że wiąże inne składy Sądu Najwyższego (zob. art. 87 i 88 ustawy o Sądzie Najwyższym). W punkcie 1. tej uchwały Sąd Najwyższy przyjął, że w razie uznania, iż postanowienie umowy kredytu indeksowanego lub denominowanego odnoszące się do sposobu określania kursu waluty obcej stanowi niedozwolone postanowienie umowne i nie jest wiążące, w obowiązującym stanie prawnym nie można przyjąć, że miejsce tego postanowienia zajmuje inny sposób określenia kursu waluty obcej wynikający z przepisów prawa lub zwyczajów. Powoływanie się przez skarżącego na zdania odrębne do powyższej uchwały nie wskazuje na konieczność ponownego odniesienia się przez Sąd Najwyższy do rozstrzygniętego już zagadnienia.

Czwarte zagadnienie prawne nie ma charakteru uniwersalnego, o czym przekonuje jego szczegółowość i silne powiązanie z konkretnym stanem faktycznym, co oznacza, że znaczenie tego zagadnienia nie wykracza poza niniejszą sprawę. Skarżący dąży bowiem nie do uzyskania abstrakcyjnej i uniwersalnej odpowiedzi dotyczącej wykładni określonych przepisów, ale oceny trafności wydanego rozstrzygnięcia na płaszczyźnie subsumpcji.

Według Sądu Najwyższego, nie ma przy tym innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a stosownie do art. 98 § 1, 1¹ i 3 w zw. z art. 99 k.p.c. oraz § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych obciążył skarżącego kosztami postępowania kasacyjnego.

Marcin Łochowski

(D.Z.)

[a.]